

Více než polovina Čechů zvažuje osvojení nebo pěstounskou péči, bojí se ale finanční nouze a selhání ve výchově

Praha, 24. března 2015 – Průzkum Nadačního fondu J&T z letošního března ukazuje, že zhruba polovina populace někdy uvažovala o přijetí cizího dítěte do péče. Oproti obdobnému průzkumu z roku 2012 vzrostl počet těch, kteří o této možnosti vážně uvažují ze 7 na 15 procent. Lidé se v souvislosti s pěstounskou péčí nebo adoptí nejvíce obávají finančních problémů, na druhém místě uvádějí obavy z náročné přípravy a dlouhého čekání na přidělení dítěte do péče. I když mají Češi o pěstounskou péči zájem, chybí jim dostatek informací.

Mezi respondenty, kteří zvažovali přijetí cizího dítěte do péče, převažují ženy se středním vzděláním. Překvapením je velké zastoupení nejmladší věkové skupiny, tedy respondentů mezi 18 – 29 lety. Nejpreferovanější formou péče o cizí dítě je jeho osvojení (adopce), uváděná 51 % dotázaných, více než třetina osob (35 %), častěji ženy, by zvažovala dlouhodobou pěstounskou péči. Nejméně preferovanou formou péče je pěstounská péče na přechodnou dobu uváděna pouze osminou dotázaných. 17 % dotázaných by zvolilo hostitelskou péči. „V reálném životě je cesta od nezávazné úvahy k přijetí dítěte dlouhá a spousta faktorů ovlivní konečné rozhodnutí zájemce. V současné době roste zájem o pěstounskou péči na úkor osvojení, což určitě souvisí i s přijetím novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí, jež uzákonila možnost větší podpory pěstounských rodin v oblasti služeb a upřednostnila jednoznačně pěstounskou péči před péčí ústavní. Tím výrazně vzrostl zájem o pěstounskou péči, včetně pěstounské péče na přechodnou dobu,“ vysvětluje ředitelka Nadačního fondu J&T Marie Oktábcová.

Roste počet vážných zájemců o náhradní rodičovství

Z osob, které zvažovaly nebo zvažují jednu z forem pěstounské péče či osvojení, jich o péči o cizí dítě téměř třetina vážně přemýšlí, tzn. aktivně si vyhledává informace a hovoří o tématu s rodinou a příbuznými. Tento vážný zájem roste se zvyšujícím se věkem respondenta. Mezi těmito lidmi jsou také častěji ti, kteří znají ve svém okolí nějakého pěstouna. „Z praxe známe spoustu příkladů, kdy se pěstouny stali příbuzní či známí jiných pěstounů,“ komentuje průzkum Marie Oktábcová. „Dobré příklady táhnou a radost z pomoci dítěti je obrovská. Tito lidé jsou také lépe seznámeni s tím, co pěstounská péče obnáší,“ dodává Oktábcová. Více než třetina respondentů uvedla, že ve svém okolí zná nějakého pěstouna. Někoho, kdo by byl vhodným pěstounem, zná 57 % dotázaných.

Mýty o pěstounské péči přetrvávají

Zatímco počet lidí, kteří o náhradní rodinné péči vážně uvažují, oproti roku 2012 dvojnásobně vzrostl, počet lidí, kterým by nevadilo přijmout dítě s tělesným či mentálním handicapem, případně dítě jiného etnika, se nezvýšil. „Výsledky průzkumu bohužel potvrzuje i praxe. V ústavní péči je celá řada dětí menšinového etnika nebo dětí s různým stupněm postižení a komplikované případy těchto dětí se neshodují s představami zájemců o pěstounskou péči. Proto se snažíme prostřednictvím kampaně Hledáme rodiče o osvětu v této oblasti s cílem najít vhodné náhradní rodiče pro děti, které v tuto chvíli na pomoc pěstounů zatím marně čekají,“ říká Marie Oktábcová.

Průzkum také ukázal, že Češi nemají příliš jasno v tom, co která z forem náhradní péče obnáší, a tápou i v základních otázkách jako například, kdo se může stát pěstounem. Potvrzují to i statistiky zelené linky kampaně Hledáme rodiče, kde se zájemci často dotazují na to, zda se pěstounskou může stát žena bez partnera, zda je věk pro výkon pěstounské péče nějak omezen nebo jestli může mít pěstoun hypotéku. Pozitivní je fakt, že pro většinu respondentů je pěstoun opatrovníkem, hodným, obětavým člověkem, který pečuje o cizí dítě. Jako hlavní motivaci pro pěstounskou péči uváděli respondenti pomoc dítěti a lásku k dětem (52 %), jen zanedbatelné procento vnímá pěstounskou péči jako možnost, jak získat zaměstnání, vydělat peníze. Naopak strach z finanční nouze uvádí respondenti jako hlavní bariéru, proč by se k péči o cizí dítě neodhodlali.

Nad 50 % lidí si myslí, že se lidé stávají pěstouny, protože nemohou mít vlastní děti. „Mnoho lidí bohužel nechápe pěstounskou péči jako službu dítěti, ale jako způsob, jak naplnit vlastní rodičovské ambice. Takoví lidé by ale měli uvažovat spíše o adopci,“ vysvětluje Marie Oktábcová. „Pokud chceme dětem, které z vážných důvodů nemohou vyrůstat ve své původní rodině, opravdu pomoci, měli bychom být připraveni přijmout dítě takové, jaké je, s celou jeho minulostí a se všemi možnými traumaty, kterými si prošlo. V současné době má každá pěstounská rodina právo využít řady služeb, jež pomáhají tuto náročnou roli zvládnout,“ dodává Marie Oktábcová.